

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ ውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት

መጋቢት 2015
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንብ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2014 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩት ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ የኦዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ ኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤትን የኦዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል።

ኦዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤

- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲሱን አቅደን አከናውነናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አዲሱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለአዲሱ ሥራ መሠረት የሆኑት የውሃ ቴክኖሎጂ ኢንስቲትዩቱ ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በኢንስቲትዩቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

አዲሱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣

ለኦዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የኢንስቲትዩቱ የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. ኢንስቲትዩቱ የውጭ ማስታወቂያ ግብር እስከ ጳጉሜ 05/2013 ድረስ የመክፈል ግዴታ የነበረበት ቢሆንም በወቅቱ ባለመክፈሉ በ11/02/2014 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 6791 በሂሳብ መደብ 2241103 ብር 44,700.00 የቅጣት ክፍያ ተፈጽሞ ተገኝቷል፡፡

ከላይ በተራ ቁጥር 1 ከተገለጸው በስተቀር የኢንስቲትዩቱ የሂሳብ ሪፖርቶች ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም የተመለከተውን የፋይናንስ አቋም እና የበጀት ዓመቱን የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት ትክክለኛውን ገጽታ ያሳያሉ፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasise Matters)

- 1.1 ኢንስቲትዩቱ ለግንባታ የሚያገለገሉ ዕቃዎች በቀን 30/02/2014 በወጪ ማስረጃ ቁጥር 52 በሂሳብ አርእስት 2311203 ብር 14,144,159.65 ለጉምሩክ ቀረጥ የከፈለ ቢሆንም ቀረጥ የተከፈለባቸው ዕቃዎች ገቢ ለመደረጋቸው የንብረት ገቢ ደረሰኝ (ሞዴል-19) ያልቀረበ መሆኑ፤
- 1.2 ለክረምት በጎ አድራጎት ስራ ለውሃ መስኖና ኢነርጂ ሚኒስቴር የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ቅርንጫፍ ሂሳብ ቁጥር 100151040346 በቀን 21/8/2014 በባንክ ወጪ ማስረጃ ቁጥር 8141 በሂሳብ መደብ 2821103

ብር 50,000.00 የተከፈለ ሲሆን ክፍያው ለበጎ አድራጎት ሥራ ለመዋሉ ከሚመለከተው አካል ስለመድረሱ ማስረጃ ለኢንስቲትዩቱ ያልቀረበ መሆኑ፤

1.3 ለኢንስቲትዩቱ በየበጀት አርዕስቱ የተመደበው የተስተካከለ በጀት እና ሥራ ላይ የዋለው ከ10% (በመቶ) በላይ የሆነውን ንጽጽር ሲታይ ከመደበኛ በጀት ብር 322,140.69 እና ከካፒታል በጀት ብር 3,689,988.65 በድምሩ ብር 4,012,129.34 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት መሆኑ፤

1.4 በድምሩ ብር 324,518.00 በትክክለኛው የሂሳብ አርዕስት ያልተመዘገቡ መሆኑ፤

2. የሀጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

2.1 በግልጽ ጨረታ መገዛት ሲገባ በድምሩ ብር 448,049.40 የእቃ ግዥዎች ለዋጋ ማወዳደሪያ ግዥ የተቀመጠው የገንዘብ ጣሪያ እንዳይበልጥ ተደርጎ በመከፋፈል በዋጋ ማወዳደሪያ ግዥ የተፈጸመ መሆኑ፤

2.2 በድምሩ ብር 352,407.39 ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰበሰበ ውዝፍ ተሰብሳቢ ሂሳብ የሚታይ መሆኑ ፤

ታውቋል፡፡

3. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 በወቅቱ ያልተጠናቀቁ ፕሮጀክቶች

➤ በረከት እንዳሻው ሕንጻ ተቋራጭ

በተቋራጩ እየተሰራ ያለ የሳብራቶሪ ሕንጻ ግንባታ ሥራ በብር 52,945,227.72 ግንቦት 16 ቀን 2009 ዓ.ም ውል የተገባ ቢሆንም በኢትዮጵያ የኮንስትራክሽን ዲዛይንና ሱፐርቪዥን ስራዎች ኮርፖሬሽን ሕንጻንና ከተማ ዲዛይንንና ቁጥጥር ስራዎች ዘርፍ ፀድቆ በተለያየ ቀን የተላከው መጀመሪያ ውል ከተገባው የዋጋ ጭማሪ ወደ 77,075,558.68 ከፍ እንዲልና የሰዓት ማራዘሚያ ደብዳቤ የሚያሳየው የግንባታው መጠናቀቂያ ቀን 18/04/2015 ተብሎ ውል የተገባ ቢሆንም እስከ 09/05/2015 ዓ/ም

የህንፃው ግንባታ ያለበትን ደረጃ ለማወቅ በተደረገው ምልከታ የግንባታው ስራው የተቋረጠና ርክክብ ያልተፈጸመ መሆኑ ፤

➤ ፋንቱ ለማጠቃለያ ሕንጻ ሥራ ተቋራጭ

በተቋራጩ እየተሰሩ ያሉ የመማሪያ ክፍሎች ዕድሳት ሥራ በጥቅምት 18/2013 ይጠናቀቃል ተብሎ በብር 1,266,033.56 ውል የተገባበት ሥራ ግንባታ እስከ ሰኔ 30/2013 ድረስ የግንባታው ደረጃ (Project status) 95% ላይ የሚገኝ መሆኑ የተገለጸ ቢሆንም የእድሳቱ ስራ ያለበትን ደረጃ ለማወቅ የመስክ ምልከታ ሲደረግ የተሰራው የኮርኒስ ስራ በጥራት የተሰራ ባለመሆኑ እየፈረሰ ያለ መሆኑን እና የእድሳቱ ስራ ባለበት ደረጃ የቆመ መሆኑ ፤

➤ አባይነህ ጠቅላላ ህንጻ ሥራ ተቋራጭ

በተቋራጩ እየተሰሩ ያሉት የሥልጠና ክፍሎች እድሳት ሥራ በታህሳስ 10/2014 ይጠናቀቃል ተብሎ በብር 1,931,848.68 ውል የተገባ ሲሆን እስከ ሰኔ 30/2013 ድረስ የግንባታው ደረጃ (Project status) 75% ላይ የሚገኝ መሆኑ የተገለጸ ቢሆንም የህንጻው ግንባታ ያለበትን ደረጃ ለማወቅ በአካል የመስክ ምልከታ ሲደረግ የሥልጠና ክፍሎች እድሳት ሥራው ያልተጠናቀቀ መሆኑን ለማወቅ ተችሏል፡፡

3.2 የንብረት አያያዝን በተመለከተ

መመሪያው በሚያዘው መሰረት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች ተሰብስበው ስልጣን በተሰጠው በመንግስት አካል መወገዳቸውን እንዲሁም ለንብረቶች ተገቢው ጥገናና እንክብካቤ መደረጉን ለማጣራት ኦዲት ሲደረግ በኢንስቲትዩቱ፡-

➤ ቋሚ ዕቃና አላቂ እቃዎች ሳይለዩ በአንድ እስቶር ውስጥ ተቀላቅለው የተቀመጡ መሆኑ፤

➤ ስቶክ ተቆጣጣሪ (stock controller) በኢ.ፍ.ሚ.ስ ምዝገባው የማይከናወን መሆኑ፤

➤ በኢንስቲትዩቱ አገልግሎት መስጠት የማይችሉ የፓምፕ ኬብል፣ የቧንቧ መገጣጠሚያ ኤልቦ ዳወን ወተር ፓምፕ ፣ ኒፓለስ እና ስዊች ቦርድ አገልግሎት መስጠት ከሚችሉት ጋር ለብልሽት በሚያጋልጥ ሁኔታ ረዘም ላለ ጊዜ ተቀላቅለው የተቀመጡ መሆኑ፤

- ተጠግኖ አገልግሎት መስጠት የሚችል አንድ ፎርክሊት ከሁለት አመት በላይ በኢንስቲትዩቱ ግቢ ውስጥ ቆሞ መገኘቱ፤
- በአላቂ እቃዎች ስቶር ዉስጥ ብዛት ያላቸው የተለያዩ ብራንድ ፕሪንተር ቶኒሮች፣ ፕሪንት ካርትሪጅ፣ ትሬሲንግ ወረቀት፣ ካሲዮ ካልኩሌተር እና የተለያዩ የማሽን ድሮዊንግ T-square መገኘታቸዉ፤
- የኢንስቲትዩቱ ሰራተኛ የነበሩት አቶ መላኩ በኃይሉ በስማቸው ወጪ ያደረጉትን ላፕ ቶፕ ኮምፒውተር ሳይመልሱ ከስራ የለቀቁ መሆኑ፤
- ያገለገሉ የመኪና ኅማዎች ፣ 11 መጠናቸው አነስተኛ ፣2 ትላልቅ እና 3 መለስተኛ ከብረት የተሰሩ የውሀ ታንክሮች ፣2 የፕላስቲክ የውሃ ታንክር፣2 ጥቅልል ኬብሎች፣ 2 ለውሀ ቁፋሮ አገልግሎት የሚውሉ ፓንፕ ከነ ኬብላቸው ፣ብዛት ያላቸው አሮጌ በርሚሎች በኢንስቲትዩቱ ግቢ ውስጥ በየቦታው ተጥለው ለረጅም ጊዜ የቆዩ ሲሆኑ በ2012 እና 2013 በጀት ዓመቶች የአዲት አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም ችግሩ ያልተቀረፈ መሆኑ፤
- በኢንስቲትዩቱ ውስጥ ያሉ ተሽከርካሪዎች በሙሉ የተገዙበት ዓ.ም በመረጃ ያልተደገፈ መሆኑ፤
- ሰሌዳ ቁጥር ኢት 4-03879 የሆነ የተሽከርካሪ በባለቤትነት ደብተር (ሊብሬ) ላይ ያለው የሞተር ቁጥር 1HZ0287476 ተብሎ የተገለፀ ቢሆንም ተሽከርካሪው ላይ ያለው የሞተር ቁጥር በግራይንደር ተፍቆ የተነሳ በመሆኑ ተሽከርካሪው ላይ የተገጠመው ሞተር የራሱ ስለመሆኑ ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤
- በኢንስቲትዩቱ 1 ሽሪምሪንግ የቁፋሮ (sheram international) መኪና ታርጋ ቁጥርና የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር የሌለው መሆኑ ታውቋል፡፡
- ኢንስቲትዩቱ የሚጠቀምባቸውን ተሽከርካሪዎች ዝርዝር ማስረጃ ለኤጀንሲው ያላቀረበ መሆኑ፤

በአዲት ወቅት ለማወቅ ተችሏል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት/ 2015